

F-ACT Jeugdonderzoek van start

F-ACT Jeugd sluit aan op de maatschappelijke beweging richting verdere ambulantisering, waarbij hulpverleners in de wijk steeds belangrijker worden en de klinische zorg afneemt. Op het oog een zeer geschikt organisatiemodel binnen het huidige zorglandschap. Maar draagt F-ACT als organisatiemodel ook bij aan verbetering van het psychosociaal en maatschappelijk functioneren van kinderen en jongeren met ernstige psychische problematiek? Dat is de kern van het F-ACT Jeugdonderzoek.

Binnen het landelijk Platform F-ACT Jeugd bestond al langere tijd de wens om een grootschalig wetenschappelijk onderzoek op te zetten naar F-ACT bij jongeren. Vanuit het Platform is daarop een projectgroep ingesteld die directe sturing en uitvoering geeft aan het onderzoek. Deze bestaat uit Prof. Dr. Rutger Engels (Trimbos-instituut, Universiteit Utrecht), Dr. Hans Kroon (Trimbos-instituut), Dr. Daan Creemers (GGZ Oost Brabant), Dr. Nynke Frieswijk (Accare) en Marieke Broersen, promovendus en psycholoog (GGZ Oost Brabant).

Voor de F-ACT Jeugd-doelgroep bestond lange tijd nauwelijks geschikte zorg en behandeling. Jongeren en hun ouders die niet zelf om hulp vroegen werden niet door hulpverleners bereikt. Als er al contact was, dan kregen cliënten vaak niet de hulp waarmee ze zich thuis konden redden. F-ACT biedt op laagdrempelige en proactieve wijze behandeling thuis, garandeert continuïteit van de zorg, een integrale benadering en een grote mate van multidisciplinaire flexibiliteit; een manier van hulpverlening die tot voor kort alleen in de kliniek plaatsvond. Het team biedt zowel behandeling als praktische ondersteuning op meerdere gebieden. F-ACT vult daarmee een gat op in de bestaande zorg en lijkt er in te slagen deze jongeren te bereiken, in zorg te houden en de ontwikkeling weer op gang te brengen.

Echter, studies naar F-ACT Jeugd als organisatiemodel zijn nauwelijks voorhanden. Hoewel uit de praktijk positieve geluiden klinken en het Nederlands onderzoek naar F-ACT bij jeugd veelbelovend lijkt, zijn deze onderzoeken kleinschalig. Het is daarom op dit moment nog onvoldoende duidelijk of F-ACT Jeugd samengaat met verbetering van het psychisch- en maatschappelijk functioneren van jongeren en het steunsysteem over de loop van de F-ACT zorg.

Inmiddels zijn er ruim 13 gecertificeerde F-ACT Jeugdteams. Met meer dan 30 teams in ontwikkeling kent het aantal F-ACT Jeugdteams een grote opmars.

Om meer zicht te krijgen op de behandelsuccessen van F-ACT bij jeugd, is GGZ Oost Brabant vervolgens het F-ACT Jeugdonderzoek gestart in samenwerking met het Trimbos-instituut, Universiteit Utrecht en zes andere ggz-instellingen, allen vertegenwoordigd in het Platform: Accare, GGZ Noord-Holland-Noord, Kenter Jeugdhulp, Lucertis, Mondriaan en Triversum. Iedere zorginstelling heeft een eigen onderzoekscoördinator die betrokken is bij het onderzoek en toe ziet op de uitvoer van het onderzoek binnen de eigen instelling.

Doel van het onderzoek is het bestuderen van een mogelijke verbetering van het psychisch- en maatschappelijk functioneren bij jongeren over de loop van de F-ACT zorg. Hierbij wordt het belang van modelgetrouw werken onderzocht; er wordt gekeken of deze verandering samenhangt met de modelgetrouwheid van de teams.

Om tot bovenstaande doelstellingen te komen, wordt aan 600 jongeren (12 – 23 jaar) die net in zorg zijn gekomen bij één van de F-ACT Jeugdteams gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek. Bij aanvang zorg en ieder half jaar vullen de jongeren, ouder/verzorger en hulpverlener vragenlijsten in. Zo monitoren de onderzoekers de F-ACT zorg die de jongeren ontvangen met vragenlijsten die recht doen aan uitkomsten die relevant zijn voor de doelstellingen van F-ACT, waarbij het gaat om het weer op gang brengen van een (dreigende) stagnerende ontwikkeling, gericht op een verbetering van het psychisch- en maatschappelijk functioneren.

De resultaten van dit onderzoek geven inzicht in het zorgmodel, waarmee de zorg aan jongeren met ernstig psychische aandoeningen wordt verbeterd. Het levert de F-ACT Jeugdteams en de zorgorganisaties waardevolle informatie op over - bijvoorbeeld - het functioneren en kwaliteit van leven en het belang van modelgetrouw werken. De uitkomsten worden op teamniveau teruggekoppeld, hierdoor kunnen teams meer zicht krijgen op de vooruitgang bij hun cliënten en kunnen leren door vergelijking met andere teams. Daarnaast zijn de resultaten interessant voor beleidsmakers, zorgverzekeraars en GGZ-instellingen. Voor deze partijen is het van belang om te weten of de resultaten van F-ACT Jeugd een investering in deze intensieve vorm van zorg rechtvaardigen. Het laat de werkzame elementen zien van het organisatie-model die belangrijk zijn voor positieve uitkomsten. Resultaten kunnen ook wijzen op een mogelijke doorontwikkeling en optimalisatie van het zorgmodel. Als de resultaten aan tonen dat F-ACT in z'n huidige vorm behandelssuccessen heeft, dan is het een ondersteuning om de kracht van F-ACT Jeugd te kunnen borgen in het zorglandschap.